

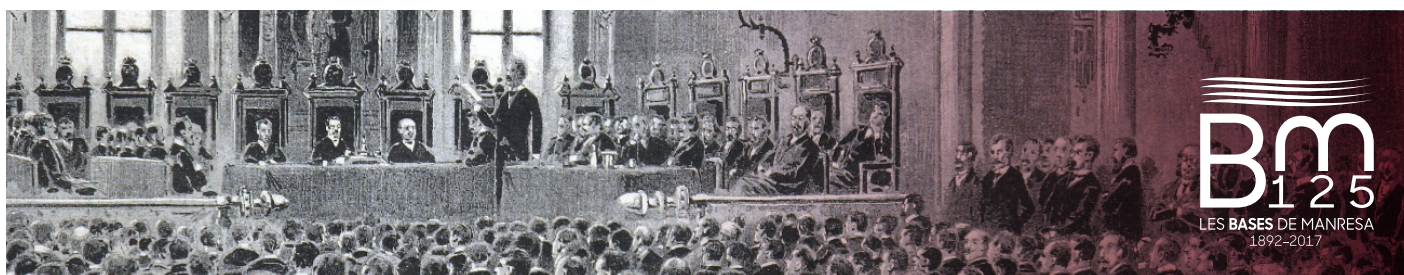
Commemoració dels **125 anys** de
LES BASES DE MANRESA

1892-2017

Bm
125
LES BASES DE MANRESA
1892-2017

DOSSIER DE PREMSA

EL 125è ANIVERSARI DE LES BASES DE MANRESA

Els dies 25, 26 i 27 de març de 1892, ara fa cent vint-i-cinc anys, es va celebrar al Saló de Sessions de la Casa Consistorial de Manresa la primera assemblea de la Unió Catalanista, una entitat que intentava unir les diferents tendències catalanistes de caire conservador que hi havia al país.

Al voltant d'un centenar de delegats de la Unió Catalanista van reunir-se a l'Ajuntament de Manresa per discutir i aprovar un document on es concretava com calia governar Catalunya.

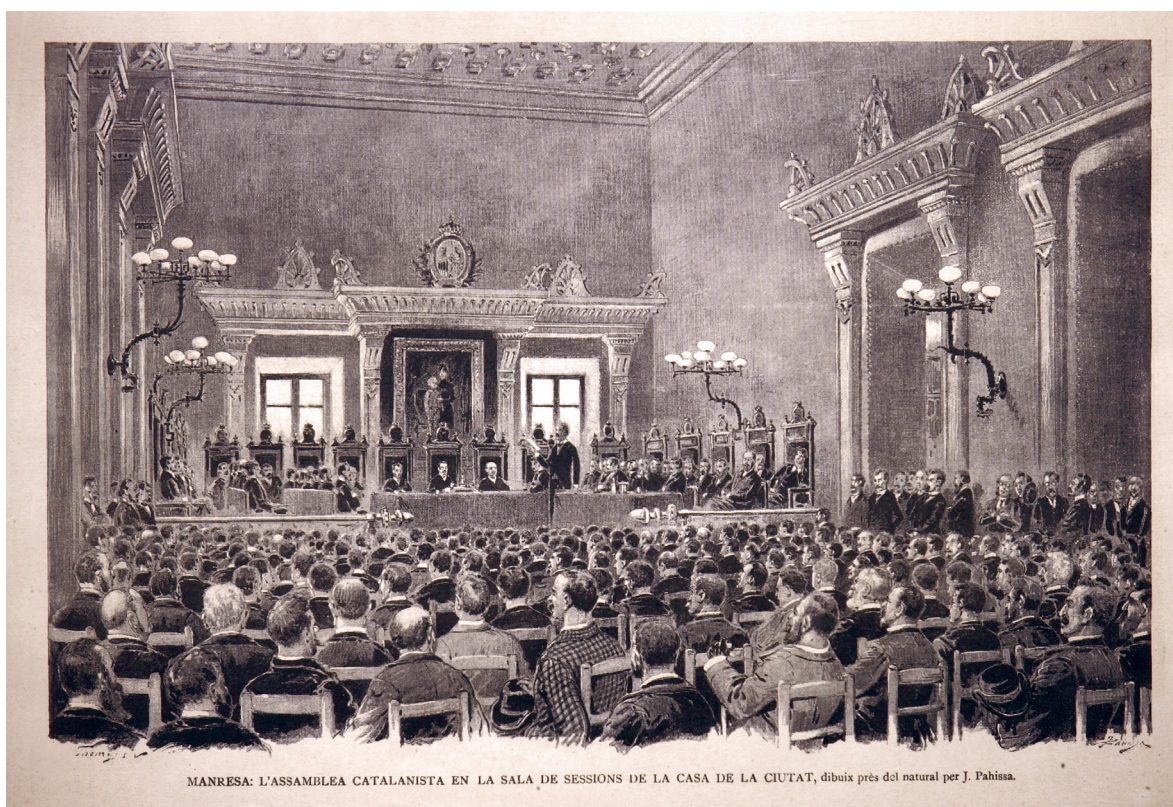
La llista per professions dels delegats estava encapçalada per fabricants, advocats, metges, hisendats, enginyers, artistes, mestres, sacerdots, arquitectes, i mestres d'obres principalment que procedien de gairebé tot Catalunya i eren una bona representació de la burgesia catalana.

Entre les diferents personalitats que hi van assistir cal destacar Lluís Domènech i Montaner, com a president de la Unió i de l'Assemblea, Enric Prat de la Riba, secretari de l'entitat que convocava; l'escriptor Àngel Guime-

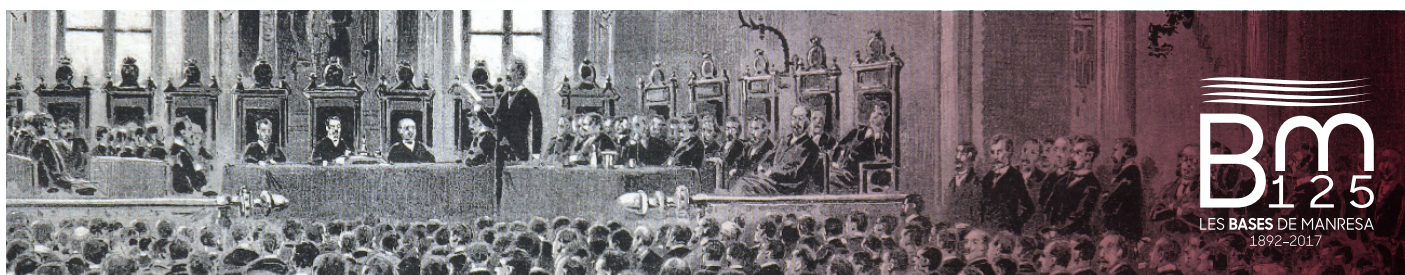
rà, el pintor Joaquim Vayreda, el jurista Joan-Josep Permanyer, l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch o el polític Narcís Verdaguer i Callís, entre molts altres.

També hi van participar quatre manresans, socis de la Lliga Regional que agrupava als elements més catalanistes de la ciutat. Foren el metge i prohom manresà Oleguer Miró i Borràs, l'advocat i propietari Marià Vallès, l'advocat barceloní Francesc de Moragas i el jove Lluís Espinalt que va actuar com a secretari local de l'Assemblea.

La nostra ciutat va ser escollida seu de l'Assemblea per diferents factors. D'una banda, per intentar descentralitzar la trobada; d'altra, perquè era la ciutat més gran i més ben comunicada de la Catalunya interior, a més d'haver-hi un important moviment catalanista al voltant de la Lliga Regional. No hi faltaven tampoc motivacions simbòliques com el paper de Manresa en la ràtzia d'Al-mansur al segle X o durant la Guerra del Francès que li va valdre l'apel·latiu de La Covadonga Catalana.

MANRESA: L'ASSEMBLEA CATALANISTA EN LA SALA DE SESSIONS DE LA CASA DE LA CIUTAT, dibuix prè del natural per J. Pahissa.

ELS PROTAGONISTES

Lluís Domènech i Montaner

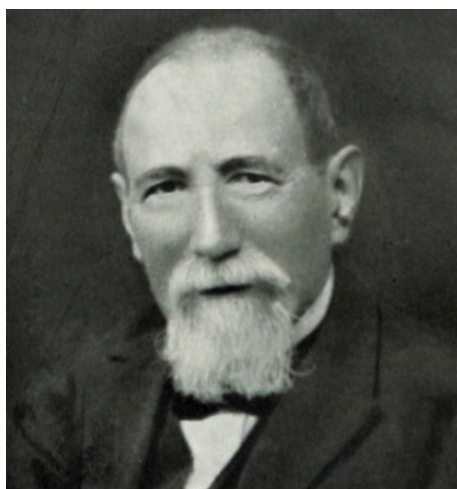
Enric Prat de la Riba

Àngel Guimerà

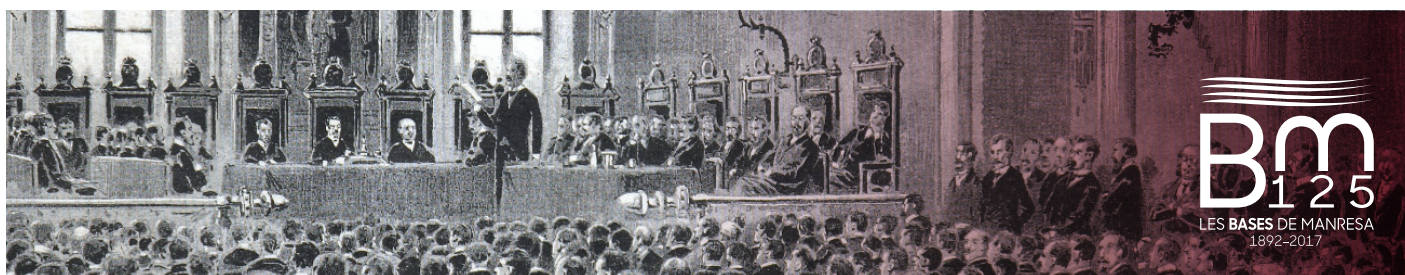
Josep Puig i Cadafalch

Oleguer Miró

Lluís Espinalt

LES "BASES PER A LA CONSTITUCIÓ REGIONAL CATALANA", LES 'BASES DE MANRESA'

L'Assemblea de Manresa va estudiar i aprovar les Bases per a la Constitució Regional Catalana formades per un conjunt de disset articles o punts, i presentades com a normes a considerar en la possible redacció d'una constitució per a un govern de Catalunya.

Aquest document, conegut popularment com les Bases de Manresa, representa el primer projecte de constitució regional de Catalunya i és considerat un dels documents fundacionals del catalanisme polític.

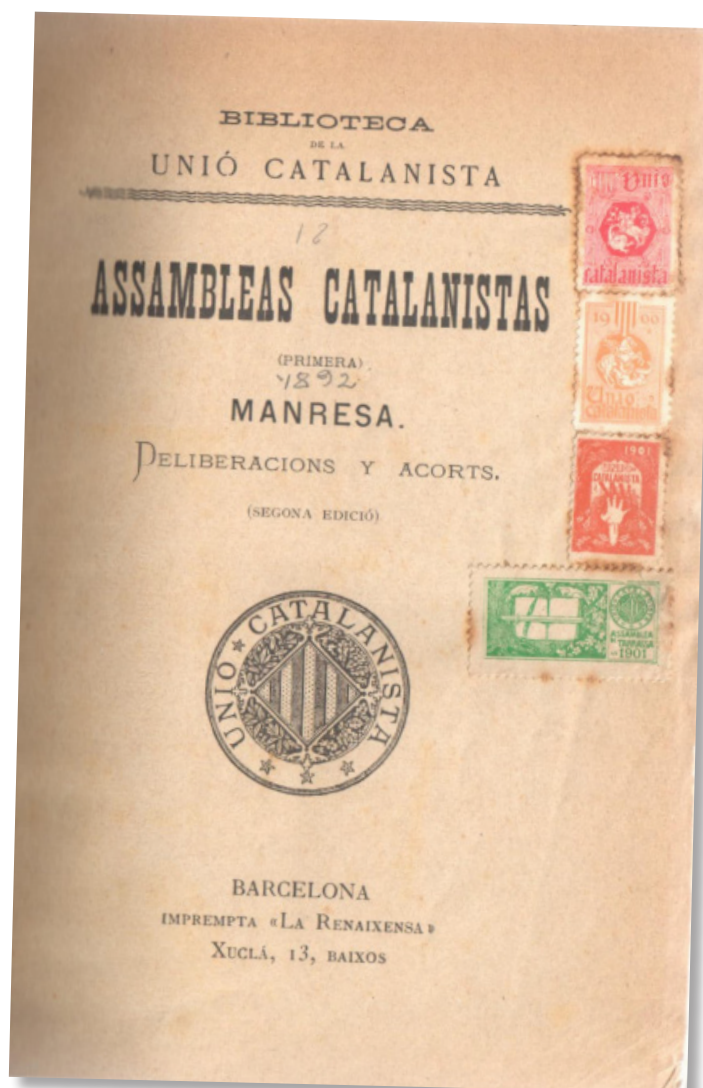
El document titulat "Bases per a la Constitució Regional Catalana" va constar de dues parts. En la primera, es parlava del poder de Catalunya i de les seves relacions amb el govern de l'estat. En la segona, es descrivien les bases del poder regional i es fixava el català com a llengua oficial del país. També s'establí una divisió territorial en comarques i la necessitat de crear unes corts pròpies, independents de Madrid.

També es concretava que la participació dels catalans a l'exèrcit fos voluntària o amb contribucions econòmiques, que s'encunyés una moneda pròpia i que s'instaurés la plena sobirania del govern interior sobre la divisió dels poders.

El text del document fou discutit i aprovat per unanimitat i l'Assemblea va qualificar l'acte d'històric i transcendent.

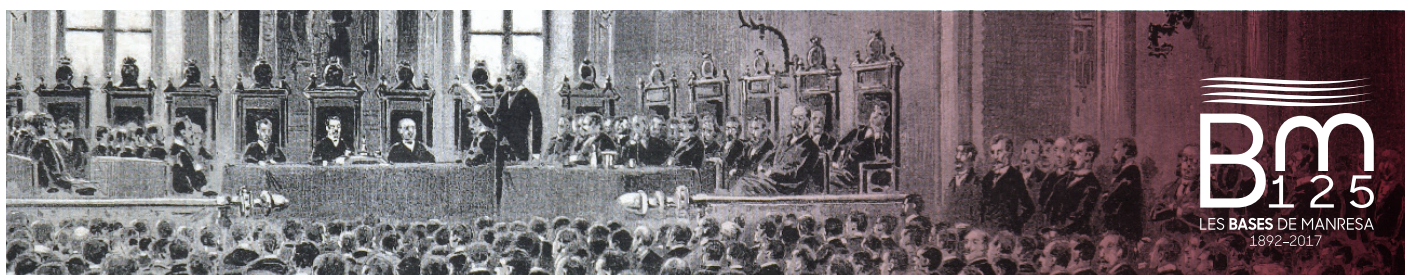
Altres sectors polítics –des dels republicans fins als liberals dinàstics– que feia temps que notaven amb preocupació la pèrdua de pes específic dels sectors més progressistes del catalanisme van qualificar les Bases de tímides, ingènues i tradicionals. La premsa madrilenya va dedicar pocs comentaris a l'esdeveniment, sempre des del sarcasme i el retret contra allò que es considerava un atemptat a la unitat de la pàtria.

El ressò de l'Assemblea a la ciutat va ser més aviat escàs pel fet que la major part de la població eren treballadors de les fàbriques tèxtils més preocupats per la conflictivitat social del moment que per la doctrina política dels participants a l'Assemblea.

A llarg termini, el coneixement i la influència de les Bases va ser molt més gran, sobretot perquè van ser interpretades com el paradigma d'un incipient separatisme català per part dels sectors espanyols més centralistes i perquè han esdevingut un referent inexcusable de l'articulació del catalanisme polític al llarg del segle XX.

En anys posteriors es feren altres assemblees de

la Unió Catalanista a Reus, Balaguer, Olot, Girona, Terrassa i Barcelona.

Avui, cent vint-i-cinc anys després, en un moment crucial per al nostre país, l'esperit de les Bases de Manresa continua més vigent que mai.

LES COMMEMORACIONS HISTÒRIQUES

Al cap d'uns anys Manresa va decidir aixecar un monument públic que servís per recordar aquest fet històric. El 1918 l'Ajuntament va aprovar la col·locació d'una placa en un lloc preferent del Saló de Sessions però van passar els anys i no es va instal·lar.

Amb l'arribada de la República i la restauració de la Generalitat el projecte es va recuperar i al cap de tres setmanes, el 6 de maig de 1931, i sota la presidència de l'alcalde republicà Joan Selves i Carner es va arribar a l'acord de col·locar en el Saló de Sessions una placa commemorativa de l'aprovació de les Bases per l'Assemblea de la Unió Catalanista.

La làpida va ser projectada pel delineant municipal Josep Blasi i realitzada per l'escultor Joan Pueyo

i el marbrista local Andreu Prunés. El text va ser el mateix que ja havia escrit l'historiador Joaquim Sarret i Arbós als anys vint.

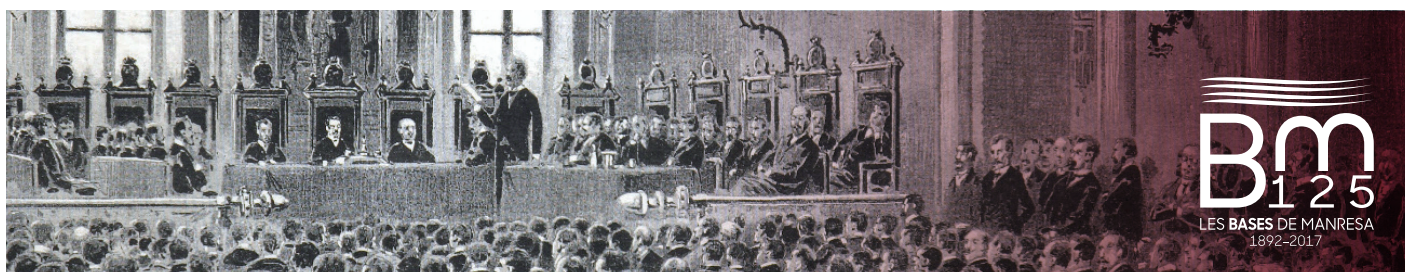
"Constituïda la primera Assemblea de la Unió Catalanista en aquesta Sala Consistorial de Manresa, els dies 25, 26 i 27 de març de 1892 es discutiren i foren aprovades les Bases per a la Constitució Regional Catalana. Per acord unànim de l'Excm. Ajuntament i en memòria eterna ha estat posada aquesta làpida el dia 7 de juny de 1931"

L'acte d'inauguració de la placa es va fer el diumenge 7 de juny del mateix any i va comptar amb la presència del president de la Generalitat, Francesc Macià. Durant aquell dia es van celebrar diferents actes per recordar els fets de les Bases.

Es celebrà al teatre Kursaal un acte acadèmic sobre l'Assemblea de 1892; es va descobrir la placa commemorativa a l'Ajuntament; es va denominar Avinguda de les Bases de Manresa al carrer conegut com Muralla del Carme; i, a la plaça de la República, es va celebrar un festival de ballets amb l'Esbart Manresà i un concert de l'Orfeó Manresà.

El dia 26 de gener de 1939, dos dies després de l'en-

trada de les tropes franquistes a la ciutat, la placa va ser retirada i l'antic carrer de la Muralla del Carme es va canviar per Avenida del Caudillo.

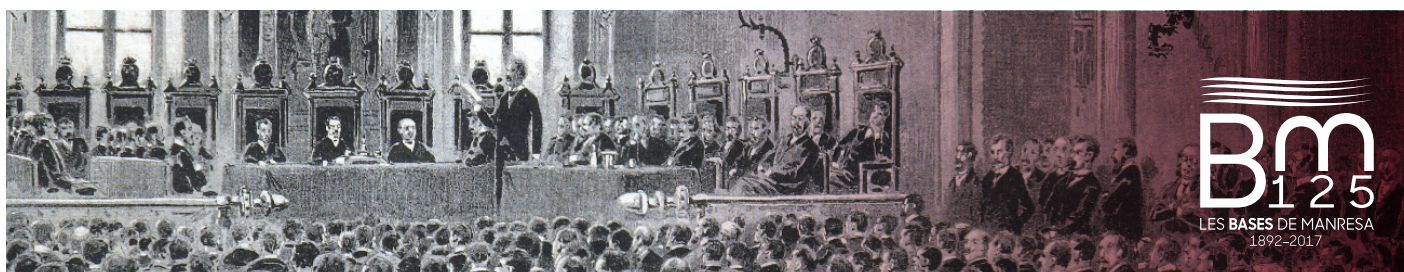
La placa es va guardar en el magatzem del Museu Comarcal i l'any 1979, amb la instauració de la democràcia, es va tornar a col·locar de forma solemne al Saló de Sessions de l'ajuntament de Manresa.

El mateix any 1979 una de les principals avingudes del sector nord de la ciutat que portava el nom de "Cruzada Española" va ser canviat per Bases de Manresa en honor al fet que va tenir lloc a la nostra ciutat. Més endavant, carrers propers a l'esmentat han estat denominats amb noms que fan referència a personatges del catalanisme polític.

Quan l'any 1992 es va celebrar el centenari es celebraren diferents actes institucionals, acadèmics i populars i es va instal·lar una placa a l'entrada del Saló de Sessions que diu:

"En aquesta sala consistorial en la qual fa cent anys foren proclamades les Bases per a la Constitució Regional Catalana el dia 20 de juny de 1992 es proclamaren les Bases per al futur nacional de Catalunya redactades per la Comissió Gestora de la commemoració del centenari de les Bases de Manresa formada per les entitats" i segueixen el nom de setze entitats culturals nacionals.

LA COMMEMORACIÓ DELS 125 ANYS

L'aprovació de les "Bases per a la Constitució Regional Catalana" va ser un moment històric de gran transcendència per a la ciutat i per al país. Per això, l'Ajuntament de Manresa i el Govern de la Generalitat, amb el suport de la Diputació de Barcelona, impulsen la ara la celebració del 125è aniversari d'aquest esdeveniment.

El gener passat, el Govern català va aprovar la inclusió de la celebració dels 125 anys de la constitució de les Bases de Manresa com una de les commemoracions oficials de la Generalitat per a aquest any 2017.

El 125è aniversari és una oportunitat per al país i per a la nostra ciutat d'ampliar l'abast del coneixement sobre les Bases de Manresa, i del que van suposar en la configuració del catalanisme polític i en la seva evolució fins al moment actual, en un procés de gran transcendència històrica per al futur del país.

ELS COMISSARIS I LES COMISSIONS

El tret de sortida a la preparació de la commemoració va ser l'elecció -el juliol de 2016- dels dos comissaris de la celebració: Francesc Comas i Jordi Rodó, que van assumir aquestes funcions amb la voluntat de fer un programa commemoratiu institucional però també popular, obert a la ciutat i a les persones i entitats que vulguin implicar-s'hi.

En el ple del 22 de desembre es va aprovar la creació d'una comissió impulsora, integrada pels representants de les institucions que donen suport a la iniciativa (Generalitat, Parlament, Diputació de Barcelona i Ajuntament de Manresa) i d'una comissió cívica, formada per persones d'àmbits diversos que representen entitats i sectors de la ciutat i del país que treballaran conjuntament per fer reeixida i participada la commemoració de les Bases de Manresa.

EL PROGRAMA

El programa de la commemoració, més enllà dels actes de caràcter institucional i acadèmic o histori-

cista, vol ser també una celebració popular amb un esperit divulgatiu per a transmetre i divulgar les accions proposades amb la màxim difusió possible a la ciutat i al país.

El programa se centrarà bàsicament en quatre àmbits:

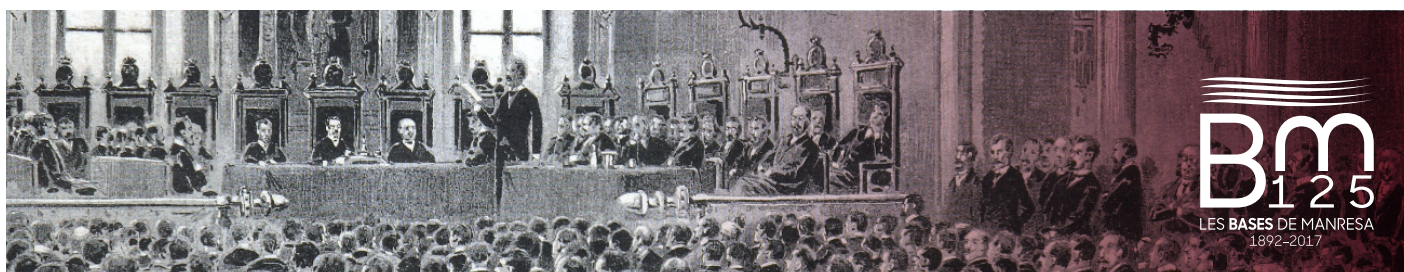
- **Institucional:** a banda de l'acte institucional d'obertura a Manresa, es preveu un acte de cloenda a Barcelona, el març de 2018.

- **Acadèmic:** s'està treballant per fer actes acadèmics a Manresa que tinguin una projecció de país, així com jornades, seminaris o conferències a Barcelona, en col·laboració amb el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). També es preveu publicar una miscel·lània que reculli documents històrics sobre la Manresa de 1892 i les ponències dels experts que participin en la commemoració del 125è aniversari.

- **Divulgatiu:** es prepara una gran exposició sobre les Bases de Manresa, amb el suport de la Diputació de Barcelona, que s'estrenaria a Manresa i posteriorment s'exhibiria a la capital catalana. A més a més, hi haurà altres exposicions en diferents espais de la nostra ciutat sobre aspectes relacionats amb les Bases i la seva època. Igualment, es faran visites guiades al Saló de Sessions i a la casa consistorial, així com a altres edificis del patrimoni manresà vinculats a aquella efemèride.

- **Ciutadà:** es preveu la celebració de diferents actuacions de caràcter més popular. Per això s'ha contactat amb entitats de la ciutat que puguin estar interessades a adherir-se a la commemoració, i ja s'estan concretant algunes activitats amb el Centre d'Estudis del Bages (CEB), Col·legi d'Advocats de Manresa, Òmnium Cultural, l'Orfeó Manresà, la Capella de la Seu, el Centre Excursionista de la Comarca del Bages (CECB), els Amics de la Seu, El Galliner, Els Carlins, Geganers de Manresa, Fundació Independència i Progrés i la DO Pla de Bages, entre d'altres.

Esperem que tota la ciutadania participi activament en els diferents actes organitzats a l'entorn d'un esdeveniment tan remarcable- que es faran a la ciutat i a altres punts del país des del 24 de març de 2017 fins al març de 2018.

ELS ACTES QUE OBRIRAN EL PROGRAMA COMMEMORATIU

Dia: Divendres, 24 de març de 2017

Hora: 19:00

Lloc: Saló de sessions de l'Ajuntament de Manresa

Nom: Acte solemne d'inici de la commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa.

Descripció: L'acte solemne d'inici de la commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa serà presidit pel president de la Generalitat de Catalunya, el Molt Honorable Senyor Carles Puigdemont i Casamajó, i comptarà amb la presència, entre d'altres personalitats, de la presidenta del Parlament de Catalunya, la Molt Honorable Senyora Carme Forcadell i Lluís, així com de l'alcalde de Manresa, l'il·lustríssim Senyor Valentí Junyent i Torras. A causa de les reduïdes dimensions de la sala de sessions, a la Plaça Major s'instal·larà una pantalla de grans dimensions amb un sistema d'àudio per tal que tothom qui ho desitgi pugui seguir l'esdeveniment inaugural de la commemoració. En acabar, el ball de l'Àliga de la ciutat de Manresa a la Plaça Major, davant les autoritats, posarà punt i final a l'acte inaugural.

Dia: Dissabte, 25 de març de 2017

Hora: de 17:00 a 20:00

Lloc: Casa consistorial de la ciutat de Manresa

Nom: Portes obertes dels espais nobles de l'Ajuntament de Manresa.

Descripció: Visita guiada d'uns 45 minuts de durada oberta a tota la ciutadania en què es visitaran diversos espais nobles de la casa consistorial de la ciutat de Manresa, que recentment ha estat declarada Bé Cultural d'Interès Nacional per la transcendència històrica de diversos esdeveniments que hi han tingut lloc.

Dia: Dimarts, 18 d'abril de 2017

Hora: 20:00

Lloc: Auditori de la Sala Plana de l'Om (Plana de l'Om, 1 de Manresa)

Nom: Conferència Lluís Domènech i Montaner i les Bases de Manresa. A la recerca de la constitució catalana perduda.

Descripció: Conferència inaugural de l'exposició homònima que es farà a la Sala Plana de l'Om entre el

18 i el 30 d'abril de 2017, a càrrec del senyor Carles Sàiz i Xiqués, professor d'història de la Universitat Nacional a Distància, president del Centre d'Estudis Lluís Domènech i Montaner i director de la revista Domenechiana. Sàiz ha publicat més de trenta articles i diversos llibres sobre la figura d'aquest destacat arquitecte modernista i és, per tant, un profund coneixedor de la importància que tingué Domènech en la celebració i el contingut de l'assemblea de Manresa.

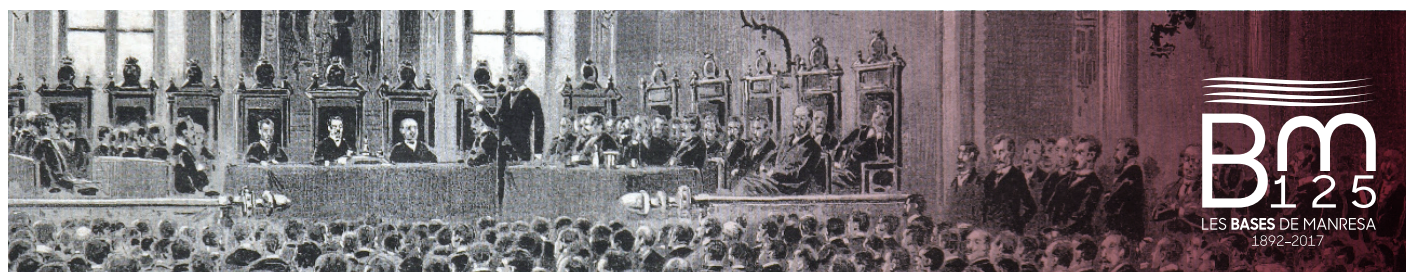
Dia: Del dimarts 18 al diumenge 30 d'abril de 2017

Hora: Cada dia de 18:00 a 21:00

Lloc: Sala Plana de l'Om (Plana de l'Om, 1 de Manresa)

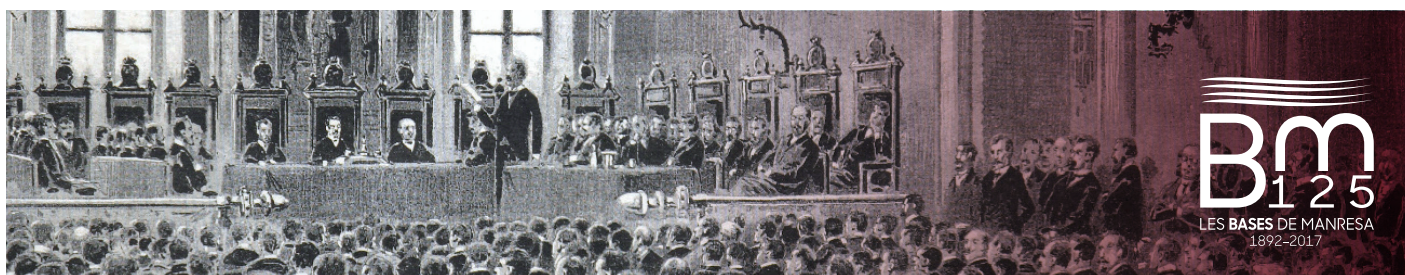
Nom: Exposició Lluís Domènech i Montaner i les Bases de Manresa. A la recerca de la constitució catalana perduda.

Descripció: Aquesta exposició itinerant, organitzada pel Centre d'Estudis Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar, s'inaugurarà a Manresa i és previst que s'exposi en altres ciutats que van tenir relació amb un dels arquitectes més emblemàtics del modernisme com ara Reus, Barcelona o Canet de Mar. Aprofitant el 125è aniversari de l'aprovació de les Bases de Manresa, l'exposició incidirà específicament en la participació de Domènech i Montaner en l'assemblea manresana i en la transcendència del seu treball en l'avenç del catalanisme. Cal recordar que Lluís Domènech i Montaner va ser un dels fundadors de la Lliga de Catalunya, membre de la junta de la Unió Catalanista i el seu primer president. Junament amb altres companys de junta, va ser facultat per redactar el projecte de bases per a la constitució regional catalana l'any 1891. Aquest document es va sotmetre a debat durant la primera assemblea de la Unió Catalanista, que es va celebrar a Manresa entre el 25 i el 27 de març de 1892 i de la qual Domènech va ser escollit president. L'assemblea de delegats va aprovar finalment les bases per a la constitució regional catalana, el text popularment conegut amb el nom de les Bases de Manresa.

EL PROGRAMA PROVISIONAL (20-03-2017)

ACTES	DATA
Acte solemne d'inauguració de la Commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa	24 de març 2017
Visita guiada al saló de sessions de la casa consistorial	25 de març 2017
Exposició: Documentació de l'època de les Bases	març-abril 2018
Exposició: Domènech i Montaner i les Bases de Manresa	abril-maig 2017
Conferència: Lluís Domènech i Montaner i les Bases	18 d'abril de 2017
Acte amb estudiants i sommeliers sobre la Filoxera i els vins del Bages	25 de maig 2017
Seminari: Les constitucions en la història	25 de maig 2017
Exposició: De Lo Catalanisme a la Nacionalitat Catalana	maig-juny 2017
Conferència sobre La Filoxera al Bages (Cicle Visuals)	1 de juny 2017
Debat: Les Bases de Manresa, abans i ara	agost 2017
Visita a la Manresa Desconeguda del 1892	21, 22, 23 i 24 d'agost 2017
Conferència/Debat: Les Bases de Manresa i la revisió del Catalanisme	octubre 2017
Jornada: L'organització territorial de Catalunya	octubre 2017
Lectura dramatitzada de textos d'Àngel Guimerà (cicle Tocats de Lletra)	28 d'octubre 2017
Exposició: Manresa entre revolucions	novembre 2017
Jornada al CCCB: Els nous Drets Humans	segon semestre 2017
Exposició: Les Bases i el catalanisme a Manresa a Barcelona	gener-abril 2018 maig-juny 2018
Exposició: Constitucions de Catalunya	febrer 2018
Concert de l'Orfeó Català	24 de febrer de 2018
Debat: "La Renaixença a judici"	s/d
Miscel·lània: "La Manresa de fa 125 anys"	s/d
Visita a espais vitivinícoles d'abans de la Filoxera	s/d
Acte solemne de cloenda de la Commemoració del 125è aniversari de les Bases de Manresa	març 2018

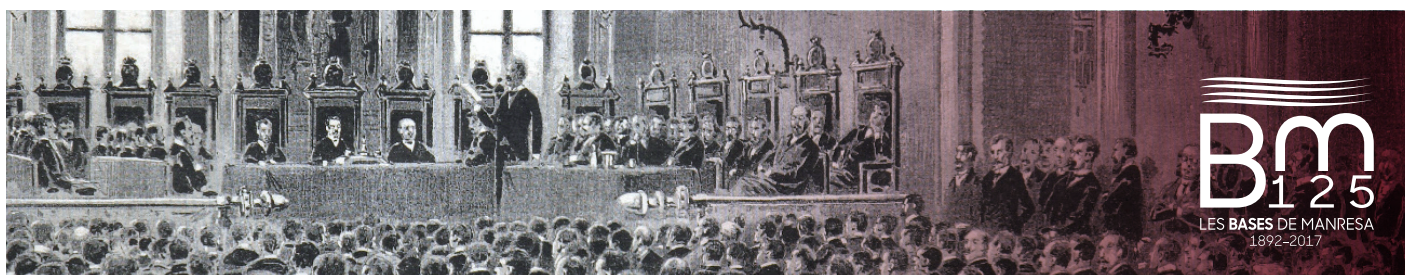
L'EDIFICI DE L'AJUNTAMENT DE MANRESA, BÉ CULTURAL D'INTERÈS NACIONAL (BCIN)

El mes de gener d'aquest any 2017 l'edifici de l'Ajuntament de Manresa ha estat declarat Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de lloc històric.

Aquesta distinció se li ha concedit perquè en aquest espai han succeït uns fets remarcables dins la història de Catalunya.

En aquest edifici, construït al segle XVIII i aixecat sobre un altre cremat per les tropes borbòniques durant la Guerra de Successió, va tenir lloc la “Crema del paper segellat” durant la Guerra del Francès el 1808. Aquest fet representa el primer pas cap a l'alliberació de l'autoritarisme francès i la constitució de la Junta de Govern i Defensa de la Ciutat pels mateixos revoltats. L'altre fet històric que va viure l'edifici va ser el 1892 amb les Bases de Manresa, un moment fonamental en la definició de la voluntat política catalana i en l'esdevenidor nacional.

EL DOCUMENT

BASES PER A LA CONSTITUCIÓ REGIONAL CATALANA. APROVADES PER LA PRIMERA ASSEMBLEA DE DELEGATS DE LA UNIÓ CATALANISTA, A MANRESA, EL 27 DE MARÇ DE 1892

Poder central

Base 1a. Ses atribucions. Vindran a càrrec del Poder Central:

- a) Les relacions internacionals.
- b) L'exèrcit de mar i terra, les obres de defensa i l'ensenyança militar.
- c) Les relacions econòmiques d'Espanya ab los demás països, i, en conseqüència, la fixació dels aranzels i lo ram d'Aduanes.
- d) La construcció i conservació de carreteres, ferrocarrils, canals i ports que sien d'interès general. En les d'interès interregional podran posar-se d'acord lliurement les regions interessades, intervenint lo Poder central, sols en cas de desavinença. Les vies de comunicació d'interès regional, seran d'exclusiva competència de les regions. Igual criteri se seguirà en los serveis de correus i telègrafos.

e) La resolució de totes les qüestions i conflictes interregionals.

f) La formació del pressupost anyal de gastos que, en lo que no arribin les rendes d'Aduanes, deurà distribuir-se entre les regions a proporció de sa riquesa.

Sa organització. Lo Poder central s'organissarà baix lo concepte de la separació de les funcions legislativa, executiva i judicial.

Lo Poder legislatiu central radicarà en lo Rei o Cap de l'Estat i en una Assemblea composta de representants de les regions, elegits en forma que cada un estimi convenient; lo número de representants serà proporcional al d'habitants i a la tributació, tenint-ne tres la regió a la que n'hi corresponguin menos. Lo Poder executiu central s'organissarà per medi de Secretaries o Ministeris, que podran ser: de relacions exteriors, de Guerra, de Marina, d'Hisenda i de l'Interior.

Constituirà lo Poder suprem judicial, un Alt Tribunal format per magistrats de les regions, un per cada una d'elles, elegits per les mateixes; cuidarà de resoldre los conflictes interregionals i de ls regions ab lo Poder central, i d'exigir la responsabilitat als

funcionaris del Poder executiu. Aquest Tribunal no es considerarà superior jeràrquic dels Tribunals regionals que funcionaran ab completa independència.

Disposicions transitòries. Atenent a que les relacions que segons los preceptes constitucionals vigents, uneixen l'Estat ab la Iglesia, han sigutsancionades per la Potestat d'aquesta, es mantindran aquelles, mentres abdues Potestats, de comú acord, no les modifiquin.

Lo poder central procurarà ab lo Sant Pare de manera de subvenir la dotació del Cult i Clero, i de proveir les dignitats i prebendes eclesiàstiques, en harmonia ab l'organissació regional: i tant si es sosté el Real Patronat, com si es restableix la disciplina general de la Iglésia, deurà procurar-se que, respecte de Catalunya, se previngui en lo Concordat que hagin de ser catalans els que exerceixin jurisdicció eclesiàstica pròpia o delegada, com també els obtentors de dignitats i prebendes.

Lo Deute Públic avui aexistent vindrà a càrrec del Poder central; mes aquest no podrà crear-ne de nou, i quedarà de compte de les diverses regions lo que en l'esdevenidor contreguin per a son sosteniment i el de les cargues del Poder central.

Poder regional

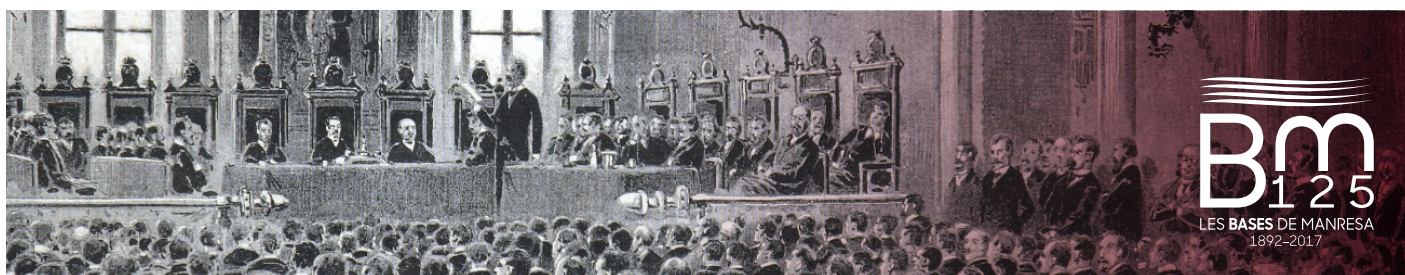
Base 2a. En la part dogmàtica de la Constitució Regional Catalana es mantindrà lo temperament expansiu de la nostra legislació antiga, reformant per a posar-les d'acord ab les noves necessitats, les sàvies disposicions que conté respecte dels drets i llibertats dels catalans.

Base 3a. La llengua catalana serà l'única que, ab caràcter oficial, podrà usar-se a Catalunya i en les relacions d'aquesta regió ab lo Poder central.

Base 4a. Sols los catalans, ja ho sien de naixença, ja per virtut de naturalisació, podran desempenyar a Catalunya càrrecs públics, fins tractant-se dels governatius i administratius que depenguin del Poder central. També deuran esser exercits per catalans los càrrecs militars que comportin jurisdicció.

Base 5a. La divisió territorial sobre la que es desenrotlla la gradació jeràrquica dels Poders governatius, administratius i judicials, tindrà per fonament la comarca natural i el municipi.

Base 6a. Catalunya serà l'única soberana de son govern interior. Per lo tant, dictarà lliurement ses lleis orgàniques; cuidarà de sa legislació civil, penal, mercantil, administrativa i processal; de l'establi-

ment i percepció d'impostos; de l'encunyació de la moneda, i tindrà totes les demés atribucions inherents a la sobrerania que no corresponguin al Poder central, segons la Base 1a.

Base 7a. Lo Poder legislatiu Regional radicarà en les Corts Catalanes, que deuran reunir-se tots los anys en època determinada, i en lloc diferent.

Les Corts es formaran per sufragi de tots los caps de casa agrupats en classes fundades en lo treball manual, en la capacitat o en les carreres professionals i en la propietat, indústria i comerç, mitjançant la corresponent organització gremial en lo que possible sia.

Base 8a. Lo Poder judicial s'organitzarà restablint l'antiga Audiència de Catalunya. Son president i vis-presidents, nombrats per les Corts, constituiran la suprema autoritat judicial de la Regió, i s'establiran los Tribunals inferiors que sien necessaris, devent ser fallats en un periodo de temps determinat i en última instància, dintre de Catalunya, tots los plets i causes.

S'organitzaran jurisdiccions especials com la industrial i la de comerç.

Los funcionaris de l'ordre judicial seran responsables.

Base 9a. Exerciran lo Poder executiu cinc o set alts funcionaris nombrats per les Corts, los qui estaran al davant dels diversos rams de l'administració regional.

Base 10a. Se regoneixerà a la comarca natural, la major latitud possible d'atribucions administratives per al govern de sos interessos i satisfacció de ses necessitats. En cada comarca s'organitzarà un Consell nombrat per los municipis de la mateixa, quin exercirà les citades atribucions.

Base 11a. Se concediran al municipi totes les atribucions que necessita per al cuidado de sos interessos propis i exclusius. Per a l'elecció dels càrrecs municipals, se seguirà el mateix sistema de representació per classes adoptat per a la formació de les Corts.

Base 12a. Catalunya contribuirà a la formació de l'exèrcit permanent de mar i terra per medi de voluntaris o bé d'una compensació en diners, prèviament convinguda, com abans de 1845. Lo cos d'exèrcit que a Catalunya correspongui, serà fixo, i a ells deuran pertànyer los voluntaris ab què hi contribueixi.

S'establirà ab organització regional la reserva, a la que quedaran subjecte tots los minyons d'una edat determinada.

Base 13a. La conservació de l'ordre públic i seguretat interiors de Catalunya estaran confiades al Sometent, i per al servei actiu permanent es crearà un cos semblant al de Mossos de l'Esquadra o de la Guàrdia Civil. Dependran en absolut, totes aquestes forces, del Poder regional.

Base 14a. En l'encunyació de la moneda, Catalunya haurà de subjectar-se als tipus unitaris en què convinguen les regions i los tractats internacionals d'Unió monetària, essent lo curs de la moneda catalana, com lo de les demés regionals, obligatori en tota Espanya.

Base 15a. L'Ensenyança pública, en sos diferents rams i graus, deurà organitzar-se d'una manera adequada a les necessitats i caràcter de la civilització de Catalunya.

L'ensenyança primària la sostindrà el municipi, i en son defecte, la comarca; en cada comarca segons sia son caràcter agrícola, industrial, comercial, etc., s'establiran escoles pràctiques d'agricultura, d'arts i oficis, de comerç, etc. Deurà informar los plans d'ensenyança, el principi de dividir i especialisar les carreres, evitant les ensenyances enciclopèdiques.

Base 16a. La Constitució Catalana i los drets dels catalans, estaran baix la salvaguarda del Poder executiu català, i qualsevol ciutadà podrà deduir demanda davant dels tribunals contra els funcionaris que la infringeixin.

Base 17a. Disposicions transitòries. Continuaran aplicant-se el Codi penal i el Codi de comerç, però en l'esdevenidor serà de competència exclusiva de Catalunya reformar-los.

Es reformarà la legislació civil de Catalunya, prenent per base son estat anterior al Decret de Nova Planta i les noves necessitats de la civilització catalana. Se procurarà immediatament acomodar les lleis processals a la nova organització judicial establerta, i mentrestant s'aplicaran les lleis processals a la nova organització judicial establerta, i mentrestant s'aplicaran les lleis d'Enjudiciament civil i criminal.

Manresa, 27 de març de 1892

Per acord de l'Assemblea, lo President, Lluís Domènech i Montaner.- Los secretaris, Enric Prat de la Riba, Josep Soler i Palet.